

Stichting
Cultureel
Erfgoed
Zeeland

Sector Advisering en Ontwikkeling
Sector Bedrijfsvoering en Ondersteuning
Sector Instandhouding

Archeologie

locatie : Groenmarkt 13
ons kenmerk : 10.U.0451
behandeld door : drs. I.M. van der Weide
doorkiesnummer : 0118-670613
e-mail : im.vander.weide@sceez.nl
onderwerp : Advies Archeologie
ontwikkelingslocatie
Dorpstraat/Eendvogelstraat
Heinkenszand

College van B&W gemeente Borsele
mevr. M. Heijdra
Postbus 1
4450 AA Heinkenszand

Middelburg, 15 november 2010

Geachte mevrouw Heijdra,

Naar aanleiding van een verzoek om advies over archeologie met betrekking tot een perceel gelegen tussen de Dorpsstraat en Eendvogelstraat te Heinkenszand, gemeente Borsele, een e-mail van uw collega heer Dekker, dd. 24 september 2010, kan ik u het volgende mededelen.

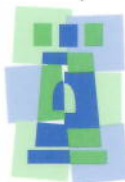
Ter plaatse van het perceel tussen de Dorpsstraat en Eendvogelstraat te Heinkenszand zal de huidige bebouwing gesloopt worden om plaats te maken voor herontwikkeling. De exacte vormgeving, afmeting en diepteverstoring is nog niet bekend. De gemeente wil in een vroeg stadium rekening houden met archeologie.

Volgens de IKAW is het het perceel gelegen binnen een zone met een lage archeologische verwachting tot de Late Middeleeuwen. Dit betekent dat de kans op het aantreffen van archeologische waarden tot de Late Middeleeuwen laag is. Er kan wel een archeologische verwachting zijn voor latere perioden. Hier is waarschijnlijk sprake van, omdat we hier uit voorgaand bureauonderzoek in Heinkenszand (BAAC, 2010) te maken hebben met het oudste deel van het dorp Heinkenszand.

Volgens de Archeologische Monumentenkaart van Nederland (AMK) is het plangebied niet gelegen binnen een terrein van hoge archeologische waarde.

Binnen het perceel zijn geen vindplaatsen bekend volgens de landelijk database voor archeologische vindplaatsen (Archis2) en volgens het Zeeuws Archeologisch Archief (ZAA). Wel zijn in de directe omgeving vindplaatsen bekend. Aan de overzijde van de Dorpsstraat is een waarneming (nummer 236.175) bekend van de voormalige ridderhofstede waar nu de St. Blasiuskerk is gesitueerd. Restanten van het terrein zijn nog zichtbaar, onder andere in de nog aanwezige gracht.

Direct ten noordoosten van het perceel is in Archis2 een waarneming bekend van het 16^e eeuwse huis Watervliet. Een 14^e eeuwse voorganger is vermoedelijk tijdens de Opstand tegen Spanje verwoest. In 1977 heeft hier een archeologisch onderzoek plaatsgevonden in verband met nieuwbouw, waarbij divers materiaal naar boven is gekomen dat wordt toegeschreven aan het huis Watervliet. Ook werd een gracht uit de 14^e eeuw ontdekt, die dus heeft toebehoort aan de Laatmiddeleeuwse voorganger. Slechts een deel van de funderingen zijn hierbij blootgelegd. De gehele plattegrond is niet bekend geworden. Behorende bij het huis Watervliet waren diverse tuinen en parken aangelegd. Vermoedelijk maakt het onderhavige plangebied daar ook deel van uit.

Uit archiefonderzoek bij de gemeente en in het ZAA is bekend dat het huis in de 18^e eeuw werd gesloopt, waarna eind 19^e eeuw villa Bloemenheuvel binnen het landgoed werd gebouwd dat echter alweer twintig jaar later werd afgebroken. Uit gegevens in het ZAA kan worden afgeleid dat villa Bloemenheuvel mogelijk net binnen het onderhavige plangebied gelegen was, hoewel niet uitgesloten kan worden dat deze meer zuidelijker gesitueerd moet worden.

Binnen het landgoed Watervliet stonden ook een koetshuis, dat in 1979 werd gerestaureerd, en jachthuis/boerderij Landlust dat dateert uit 1793. Het landgoed Landlust, ten zuiden van het onderhavige plangebied en dat gedeeltelijk binnen de grenzen van het landgoed van Watervliet was gelegen, is door de adellijke familie Van Citters in 1957 aan de Stichting Het Zeeuwse Landschap geschonken om het zo ongestoord mogelijk voor de toekomst te bewaren.

In de zomer van 2010 heeft een bureauonderzoek met boringen plaatsgevonden ter plaatse van de Dorpskerk aan de Dorpsstraat 71 in Heinkenszand. Uit dit bureauonderzoek is gebleken dat langs de Dorpsstraat al in de 14^e eeuw, mogelijk eerder, bebouwing plaatsvond. Omdat het onderhavige plangebied deel heeft uitgemaakt van landgoed Watervliet en later landgoed Landlust heeft zich pas in de 20ste eeuw bebouwing ontwikkeld ter plaatse van het plangebied langs de Dorpsstraat.

Volgens provinciaal beleid wordt op basis van bovengenoemde gegevens archeologisch vooronderzoek noodzakelijk geacht indien het plangebied groter is dan 100 m² en de verstoringsdiepte minimaal 0,30 meter onder het maaiveld is. Op basis van bovengenoemde gegevens wordt echter geadviseerd geen archeologisch onderzoek uit te voeren binnen het onderhavige plangebied, omdat uit voorgaand onderzoek en uit de gegevens in het ZAA is gebleken dat binnen het plangebied geen bebouwing gerelateerd aan huis Watervliet is geweest.

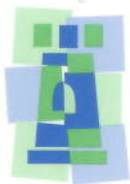
Mogelijk dat nog wel sporen van de laat 19^e eeuwse villa Bloemenheuvel in het zuidoostelijk deel van het plangebied teruggevonden kunnen worden, hoewel niet uitgesloten wordt dat de eventuele resten van deze villa zich verder zuidelijker binnen het landgoed Landlust bevinden. De resten van dit huis zijn gezien de datering en korte periode van bewoning minder van belang ter aanvulling van de al bestaande kennis van het landgoed. Bovendien is het waarschijnlijk dat door 20ste eeuwse bebouwing binnen het plangebied eventuele resten aanzienlijk verstoord zullen zijn.

Het is niet uit te sluiten dat ondanks de vrijstelling op archeologisch onderzoek voor het plangebied toch relevante archeologische sporen en vondsten in de bodem verborgen zijn en dat deze in de uitvoeringsfase van de eventuele toekomstige graafwerkzaamheden aan het licht komen. Voor dergelijke vondsten bestaat een wettelijke meldingsplicht op grond van artikel 53 van de Monumentenwet 1988. Om er voor te zorgen dat aan deze wettelijke plicht wordt voldaan bij het eventueel aantreffen van sporen en/of vondsten tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, verzoek ik u om navolgende tekst te communiceren met de uitvoerders:

Archeologie

Ondanks de vrijstelling voor archeologisch onderzoek is niettemin de kans aanwezig dat archeologische sporen en vondsten in de bodem aanwezig zijn en dat deze in de uitvoeringsfase van de graaf- en inrichtingswerkzaamheden aan het licht komen. Voor dergelijke vondsten bestaat een wettelijke meldingsplicht ex. artikel 53 van de Monumentenwet 1988. Bij graafwerkzaamheden dient men dan ook attent te zijn op eventuele vondsten. Opdrachtgever verplicht de aannemers om attent te zijn op eventuele vondsten en/of sporen tijdens de werkzaamheden en verplicht hen archeologische vondsten onverwijld te melden bij de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ) te Middelburg, tel: 0118-670870.

Aan dit advies kunnen, behoudens opzet of grove nalatigheid onzerzijds, geen rechten worden ontleend, noch eventuele schade die daaruit zal voortvloeien worden geclaimd.

In de verwachting u hiermee van dienst te zijn geweest,

Met vriendelijke groet,

drs. I.M. van der Weide
adviseur archeologie

CC. :

Provincie Zeeland, directie SBO, t.a.v. mevr. M. Geerts, dhr. N.H. van Diepen
Gemeente Borsele, mevr. A. Elling

Bijlage:

Kaart Archis: Archeologische waarden en onderzoeken; Dorpstraat/Eendvogelstraat te Heinkenszand
(gemeente Borsele) 08-11-2010

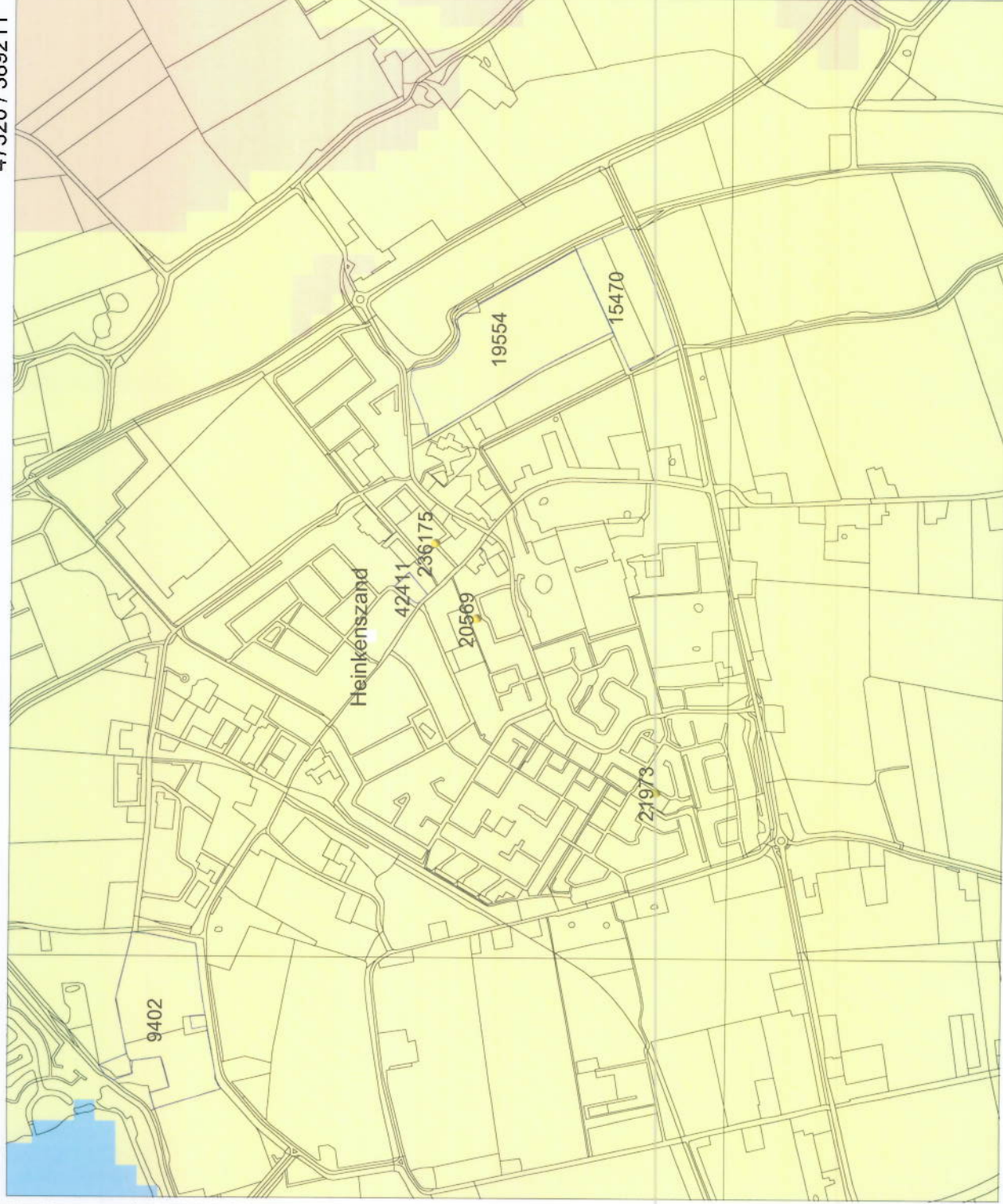
Dorpsstraat/Eendvogelstraat, Heinkenszand (gemeente Borsele)

Archeologische waarden en onderzoeken

47320 / 389211

drs. I.M. van der Weide

10-11-2010

44424 / 386845

Legenda

- ONDERZOEKSMELDINGEN
- PLAATSNAMEN
- MONUMENTEN
- VONDSTMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- TOP-10 ((c)TDN)
- IKAW
- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middel hoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middel hoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

0 500 m

N

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport